3.C.2014 HS

7 As 7/2014 - 37

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **STUDENT AGENCY, k. s.,** se sídlem nám. Svobody 86/17, Brno, zastoupený Mgr. Markétou Jančurovou, advokátkou se sídlem nám. Svobody 86/17, Brno, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,** se sídlem tř. Kpt. Jaroše 7, Brno, v řízení o kasační stížnosti společnosti **ASIANA Transport, s. r. o.,** se sídlem Terronská 876/68, Praha 6, zastoupená JUDr. Pavlem Dejlem, advokátem se sídlem Jungmannova 745/24, Praha 1, proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 3. 1. 2014, č. j. 62 Af 27/2011 – 505,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 3. 1. 2014, č. j. 62 Af 27/2011 – 505, bylo rozhodnuto, že společnost ASIANA Transport, s. r. o. (dále jen „stěžovatel") není osobou zúčastněnou na řízení v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 18. 2. 2011, č. j. ÚOHS-R169/2010/HS-2676/2011/310-PGa, kterým byl změněn výrok o uložení pokuty a ve zbytku bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 3. 11. 2010, č. j. ÚOHS-S162/2008/DP-4490/2010/820/Dbr, v němž bylo deklarováno, že společnost STUDENT AGENCY, k. s., dlouhodobým uplatňováním nepřiměřeně nízkých cen narušila hospodářskou soutěž na daném trhu na újmu stěžovatele a konečných spotřebitelů a toto jednání bylo této do budoucna zakázáno. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že se stěžovatel podáním ze dne 20. 12. 2013 domáhal, aby s ním bylo jednáno ve smyslu ust. § 34 s. ř. s. jako s osobou zúčastněnou na řízení. Dále krajský soud uvedl, že předmětem řízení je přezkum rozhodnutí, kterým bylo rozhodováno o jiném správním deliktu spáchaném subjektem odlišným od stěžovatele. Skutečnost, že ke zneužití dominantního postavení mělo podle napadeného správního rozhodnutí dojít k újmě stěžovatele, nebyla pro přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení podstatná. Zákon č. 143/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále

jen „zákon o ochraně hospodářské soutěže"), obsahuje normy práva veřejného a jeho věcnou působností je ochrana hospodářské soutěže proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení, jež jsou subsumovány pod jednu legislativní zkratku *„narušení"*. Veřejnoprávní posuzování chování soutěžitelů přitom klade důraz na odhalování dopadů protisoutěžního jednání na celou společnost – na základní principy, na základní hospodářská pravidla ve společnosti, na dopady z hlediska samotné soutěže. Ust. § 11 zákona o ochraně hospodářské soutěže pak primárně nezakotvuje právo slabších podnikatelských subjektů na ochranu před agresivní tržní politikou silnějších podnikatelských subjektů, jak dovozoval stěžovatel, nýbrž znaky veřejnoprávního protisoutěžního deliktu, o jehož spáchání bylo napadeným rozhodnutím rozhodováno. Napadené rozhodnutí tedy nebylo přijato primárně za účelem ochrany práv stěžovatele, nýbrž k ochraně samotné hospodářské soutěže. Jeho faktická „ochrana" jako účastníka hospodářské soutěže proto mohla z napadeného rozhodnutí plynout snad pouze zprostředkovaně. Jako přiléhavou krajský soud neshledal ani stěžovatelovu argumentaci prejudikaturou, neboť ta se buď netýkala otázky přiznání postavení osoby zúčastněné na řízení v soudních řízeních, která souvisejí s aplikací zákona o ochraně hospodářské soutěže, nebo se netýkala aplikace zákona o ochraně hospodářské soutěže v otázkách zneužití dominantního postavení. Argumentoval-li stěžovatel rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2007, č. j. 8 Aps 8/2007 - 90, o který především opíral své postavení osoby zúčastněné na řízení, pak ani v tomto případě se nejednalo o příhodné využití prejudikatury. Nyní posuzovaná věc totiž není řízením ve věci nezákonného zásahu, nýbrž ve věci přezkumu rozhodnutí deklarujícího spáchání správního deliktu vydaného ve správním řízení, jehož účastníkem je ten, u něhož bylo podezření ze spáchání správního deliktu dáno. Z citovaného rozsudku tedy nelze dovodit, že by práva osoby zúčastněné na řízení měla v případě přezkumu rozhodnutí o zneužití dominantního postavení svědčit každému, komu jednáním, v němž bylo shledáno zneužití dominantního postavení, byla způsobena újma. V řízení před krajským soudem se tak nejednalo o žádném veřejném subjektivním právu stěžovatele, když ten nebyl přímo dotčen ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí, jehož zrušení bylo navrhováno, a nemohl proto být přímo dotčen ani jeho případným zrušením. Krajský soud proto dospěl k závěru, že stěžovatel není osobou zúčastněnou na řízení.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti nejprve namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť krajský soud se náležitě nevypořádal s jeho argumentací spočívající v odkazu na jiná soudní řízení, v nichž bylo postavení osoby zúčastněné na řízení dotčeným subjektům přiznáno. Z odůvodnění napadeného usnesení tak nebylo zřejmé, z jakého důvodu krajský soud ve vztahu k zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, postavení osob zúčastněných přiznává a ve vztahu k zákonu o ochraně hospodářské soutěže nikoliv. Dále stěžovatel namítal nesprávné posouzení právní otázky existence jeho veřejného subjektivního práva. Krajský soud měl v tomto směru opomenout skutečnost, že hospodářská soutěž představuje ústavní hodnotu, přičemž právo na nenarušenou hospodářskou soutěž tvoří samostatnou funkční složku práva na svobodné podnikání ve smyslu čl. 26 Listiny základních práv a svobod. Česká republika se vůči fyzickým a právnickým osobám deklarací práva na svobodné podnikání v prostředí nenarušené hospodářské soutěže zaručila, že toto právo bude moci být plně realizováno. Veřejnému subjektivnímu právu na nenarušenou hospodářskou soutěž, které chrání soutěžitele, tedy i stěžovatele, koresponduje povinnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže poskytnout tomuto právu a stěžovateli ochranu skrze aplikaci zákona o ochraně hospodářské soutěže. Z uvedeného pak plyne, že zrušením předmětných správních rozhodnutí bude stěžovatel přímo dotčen na svém veřejném subjektivním právu na svobodné podnikání, neboť ta jsou s tímto právem imanentně spojena. Materiální podmínka přiznání statutu osoby zúčastněné na řízení tak byla splněna, totožně jako podmínka formální, neboť stěžovatel výslovně oznámil, že bude práva osoby zúčastněné

na řízení uplatňovat. Jelikož krajský soud napadeným usnesením odmítl stěžovateli poskytnout ochranu jeho veřejnému subjektivnímu právu na svobodné podnikání zahrnující i veřejné subjektivní právo na nenarušenou hospodářskou soutěž tím, že stěžovateli odepřel postavení osoby zúčastněné na řízení, nelze než považovat toto usnesení za nezákonné. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu spisu v řízení vedeném před krajským soudem o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 18. 2. 2011, č. j. ÚOHS-R169/2010/HS-2676/2011/310-PGa (ve fázi, která navazuje na vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2013, č. j. 2 Afs 82/2012 - 134), bylo krajskému soudu dne 23. 12. 2013 doručeno podání stěžovatele, v němž oznamuje, že v tomto řízení hodlá uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. V tomto podání stěžovatel uvedl, že je přezkoumáváno rozhodnutí, kterým bylo konstatováno zneužití dominantního postavení k jeho újmě, a tedy mu postavení osoby zúčastněné na řízení přísluší.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení pro nedostatek důvodů. Problematikou nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně zabýval (viz např. rozsudky ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, všechna dostupná na www.nssoud.cz). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, pokud například není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při utváření právního závěru, z jakého důvodu považoval žalobní námitky za nedůvodné či mylné, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci obsaženou v žalobě nebo proč podřadil daný skutkový stav pod určitou právní normu. O nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů se jedná rovněž i v případě, kdy soud opomněl některou z uplatněných námitek vypořádat. Meritorní přezkum usnesení je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí.

Stěžovatelem tvrzená nepřezkoumatelnost napadeného usnesení měla konkrétně spočívat v nevypořádání se s argumentací spočívající v poukazu na jiná soudní řízení. Z odůvodnění tohoto usnesení je však patrné, že se krajský soud odkazem stěžovatele na prejudikaturu zabýval, když uvedl, že *ta se buď netýká otázky přiznávání postavení osoby zúčastněné na řízení v soudních řízeních, která se týkají aplikace zákona o ochraně hospodářské soutěže (rozsudky zdejšího soudu ve věcech sp. zn. 62 Ca 18/2008 a 62 Ca 32/2008), nebo se netýká aplikace zákona o ochraně hospodářské soutěže v otázkách zneužití dominantního postavení (rozsudek zdejšího soudu ve věci sp. zn. 62 Ca 35/2007 a Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 7 Afs 122/2009).* Krajský soud dále uvedl, ve kterých věcech se rozhodnutí soudu veřejných subjektivních práv přímo dotýká a z jakého důvodu tomu tak je. Nejvyšší správní soud proto v postupu krajského soudu neshledal žádné z výše uvedených pochybení, neboť je z odůvodnění napadeného usnesení zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci krajský soud veden a jaký závěr na jejich základě učinil. Navíc stěžovatel nijak blíže nekonkretizoval, v čem spatřuje nevypořádání se s argumentací ohledně prejudikatury, když pouze uvedl, že mu není jasné, z jakého důvodu krajský soud ve vztahu k zákonu o zadávání veřejných zakázek postavení osob zúčastněných přiznává a ve vztahu ke stěžovateli nikoliv.

Dále Nejvyšší správní soud řešil otázku, zda stěžovatel splňuje zákonné podmínky ust. § 34 s. ř. s., a náleží-li mu tak postavení osoby zúčastněné na řízení.

Podle ust. § 34 odst. 1 s. ř. s., jsou osobami zúčastněnými na řízení osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí nebo tím, že rozhodnutí nebylo vydáno, a ty, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu, nejsou-li účastníky a výslovně oznámily, že budou v řízení práva osob zúčastněných na řízení uplatňovat.

Podle ust. § 34 odst. 4 s. ř. s., soud usnesením vysloví, že ten, kdo se domáhá postavení osoby zúčastněné na řízení, a podmínky pro to nesplňuje, není osobou zúčastněnou na řízení.

Zákon o ochraně hospodářské soutěže upravuje ochranu hospodářské soutěže jako existujícího fenoménu a jeho objektem je udržení stávající úrovně funkční soutěže, její rozvíjení do budoucna a bránění praktikám, které by tuto úroveň a její další potenciální rozvoj narušily. Ochrana konkurence proto slouží nejen k ochraně soutěže již existující, ale současně i jako vytváření právních předpokladů, aby soutěžní prostředí existovalo i v budoucnosti. Veřejnoprávní posuzování (podle veřejnoprávních principů) přitom klade důraz na odhalování dopadů protisoutěžního jednání na celou společnost (na základní principy a základní hospodářská pravidla ve společnosti), tzn. na dopady z hlediska společenského systému v tom nejobecnějším smyslu. Zákon o ochraně hospodářské soutěže obsahuje normy práva veřejného a jeho věcnou působností je ochrana hospodářské soutěže proti jejímu vyloučení, omezení, jinému narušení nebo ohrožení, jež jsou subsumovány pod legislativní zkratku *„narušení"*. Účelem zákona o ochraně hospodářské soutěže je tedy ochrana konkurence jako ekonomického jevu, nikoliv ochrana jednotlivých účastníků trhu. Ti jsou proti narušitelům soutěže chráněni nepřímo, a to výkonem pravomoci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vykonávajícího dozor nad tím, zda a jakým způsobem soutěžitelé plní povinnosti vyplývající pro ně ze zákona o ochraně hospodářské soutěže nebo z rozhodnutí tímto úřadem vydaných (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 10. 2004, č. j. 2 A 11/2002 – OL - 227). Jak již judikoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 1. 2005, č. j. 2 A 13/2002 - OL - 4 *„Ochrana hospodářské soutěže nestojí primárně na ochraně slabších, nýbrž jen tehdy, vyplyne-li potřeba jejich ochrany z potřeby ochrany korektního (fair) soutěžního prostředí."* Z výše uvedeného je zřejmé, že právní úprava ochrany hospodářské soutěže zakotvuje pouze ochranu soutěže samotné, jakási „faktická ochrana" slabšího podnikatelského subjektu coby účastníka hospodářské soutěže, tak může z napadeného rozhodnutí vyplývat pouze zprostředkovaně.

Institut osoby zúčastněné na řízení umožňuje uplatňovat v soudním řízení práva osobám, které sice účastníkem řízení nejsou, nicméně jsou přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech, nikoliv ovšem pouze na svých zájmech. K tomu, aby se určitá osoba mohla stát osobou zúčastněnou na řízení, musí být splněny dvě podmínky stanovené v ust. § 34 odst. 1 s. ř. s., které musí být splněny kumulativně. Musí se tedy jednat o osobu, která je přímo dotčena ve svých právech a povinnostech, přičemž se nejedná o účastníka řízení, tj. materiální podmínka, a zároveň tato osoba výslovně oznámí, že bude v řízení uplatňovat práva osob zúčastněných na řízení tj. formální podmínka (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 As 10/2010 - 944). Protože stěžovatel splnil formální podmínku, je třeba zkoumat splnění i druhé podmínky. Je-li předmětem přezkumu v řízení před krajským soudem rozhodnutí, jímž je ve vztahu k osobě odlišné od stěžovatele rozhodnuto o spáchání správního deliktu tím, že tato zneužila svého dominantního postavení, nelze dovodit, že by stěžovatel byl přímo dotčen na svých veřejných subjektivních právech. Na tomto závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že zneužití dominantního postavení bylo podle napadeného rozhodnutí k újmě právě stěžovateli. Jak již bylo s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu výše uvedeno, účelem zákona

o ochraně hospodářské soutěže je ochrana soutěže jako určitého ekonomického jevu, nikoliv ochrana jednotlivých účastníků. Dotčená právní úprava, konkrétně ust. § 11 zákona o ochraně hospodářské soutěže regulující zneužití dominantního postavení ve spojení s ust. § 34 s. ř. s., proto nemůže být vykládána tak, že by práva osoby zúčastněné na řízení svědčila každému, komu by jednáním, v němž bylo shledáno zneužití dominantního postavení, byla způsobena újma. Má-li jít o přímé dotčení práv osob zúčastněných na řízení ve smyslu ust. § 34 odst. 1 s. ř. s., je nutno, aby byla právní sféra těchto osob skutečně bezprostředně zasažena. U pouhého nepřímého dotčení, jak je tomu v případě stěžovatele, nelze dovodit, že by se jednalo o osobu zúčastněnou na řízení, a to pro nesplnění právě materiální podmínky účasti osoby zúčastněné na řízení. S názorem stěžovatele, že při rozhodování krajského soudu v předmětné věci budou přímo dotčena jeho práva z titulu postavení osoby, jíž byla zneužitím dominantního postavení účastníka řízení způsobena újma, se nelze ztotožnit.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a účastníkům řízení žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2014

JUDr. Eliška Cihlářová v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Mariana Neduchalová

Příjemce: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, třída Kpt. Jaroše 1926/7, 60200 Brno, CZ**

Doručená zpráva

Věc:
rozsudek

ID zprávy: **203684207**

Typ zprávy:
Doručená datová zpráva

Dodáno:
3.6.2014 v 10:51:30

Odesílatel:
Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 611/6, 65740 Brno, CZ

ID schránky: **wwjaa4f**
Typ schránky: **OVM**

Zmocnění: **Nezadáno**
Odstavec: **Nezadáno**

Naše čís. jednací: **Nezadáno**
Naše spisová zn.: **7 As 7/2014-37**

Vaše čís. jednací: **Nezadáno**
Vaše spisová zn.: **Nezadáno**

K rukám: **Nezadáno**

Do vlastních rukou: **Nezadáno**
Zakázáno doručení fikcí: **Nezadáno**

Přílohy:
0007_7As__1400037_prevedeno.pdf

č.j. 11734/2014

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, třída Kpt. Jaroše 7, BRNO, 60455

UOHSX0062ZN6

PRŮVODKA ELEKTRONICKÉHO PODÁNÍ

Datum podání:	03.06.2014 10:51:30	EL. PODATELNA:	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Věc:	Rozsudek 7 As 7/2014-37, 62 aF 27/2011-505, ÚOHS-R169/2010/HS	Identifikátor el. podání:	UOHS0C09IU0E
		Předmět:	rozsudek
Poznámka:		Datum doručení:	03.06.2014 10:53:58
		Datum ze dne:	03.06.2014 10:51:30
Odesílatel:	Nejvyšší správní soud, Moravské náměstí 611/6, 65740 Brno	Stav el.podání:	Podáno
		Datum zpracování:	03.06.2014 11:10:34
E-mail odes.:	Nejvyšší správní soud	Zpracoval:	Horecká Jarmila, 410 pracovnice podatelny
Počet příloh dokumentu:	1	Výsledek zpracování:	podání přijato
Seznam el. souborů:	ds_203684207.zfo; 0007_7As_1400037_prevedeno.pdf	Podpis:	Ověřeno
		Ověření:	OK
		Datum ověření:	03.06.2014 11:10:34
Přiděleno:	320 Odbor druhostupňové I	Časové razítko:	Neplatný podpis
		Ověření čas. r.:	Zneplatněný certifikát

Datum a podpis zpracovatele: